

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยสำรวจ และการวิจัยความสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัวตามลักษณะและโครงสร้างของครอบครัว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเยาวชนทั้งชายและหญิงที่กระทำผิด ซึ่งอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2541 จำนวน 190 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแยกชั้นตามสัดส่วนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชาย จำนวน 178 คน โดยเป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 118 คน และกระทำผิดซ้ำ จำนวน 60 คน เยาวชนหญิง จำนวน 12 คน โดยเป็นผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก จำนวน 9 คน และกระทำผิดซ้ำ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมี 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัว ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัว 6 ด้าน คือ ด้านการแก้ปัญหา ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการสื่อสาร และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของดินแดน (Duncan's Newmultiple Range Test) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบเซรียล (Point-biserial Correlation Coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชายร้อยละ 93.68 และเพศหญิงร้อยละ 6.32 มีอายุระหว่าง 13-20 ปี ร้อยละ 93.68 เป็นบุตรคนสุดท้องร้อยละ 37.37 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนมากที่สุดร้อยละ 64.21 สถานภาพขณะกระทำผิดเป็นนักเรียนนักศึกษาร้อยละ 37.37 ส่วนใหญ่กระทำผิดเป็นครั้งแรกร้อยละ 66.84 ความผิดที่กระทำผิดมากที่สุดคือ ยาเสพติดและ สาระยะเหี่ยวร้อยละ 58.95

ในด้านลักษณะของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่กับคู่สมรสร้อยละ 62.11 มีการศึกษาคอนข้างต่ำร้อยละ 68.40 มีอาชีพที่ต้องใช้แรงงานร้อยละ 67.89 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีทั้งพ่อและแม่ เป็นผู้ปกครองมากที่สุดร้อยละ 53.16

ในด้านลักษณะครอบครัวพบว่า ครอบครัวของเด็กและเยาวชน มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 61.05 มีเขตที่พักอาศัยอยู่ในเมืองร้อยละ 53.20 ความสัมพันธ์ของคนในบ้าน ทะเลาะวิวาทกันบ้างนาน ๆ ครั้งร้อยละ 59.47 และมีฐานะความเป็นอยู่ในระดับปานกลางและสูง เป็นจำนวนเท่ากันร้อยละ 45.79

2. การทำหน้าที่ของครอบครัว

2.1 ด้านการแก้ปัญหา พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหาอยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.93

2.2 ด้านบทบาท พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านบทบาทอยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.86

2.3 ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ อยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 3.00

2.4 ด้านการควบคุมพฤติกรรมพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรม อยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.50

2.5 ด้านการสื่อสารพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการสื่อสารอยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.82

2.6 ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการทำหน้าที่ทั่วไปอยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.20

กล่าวโดยสรุป ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ ทุกด้านอยู่ในระดับดีพอสมควร

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมแล้วพบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับดีพอสมควร มีคะแนนเฉลี่ย 2.95 โดยมีการทำหน้าที่ของครอบครัวตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการแก้ปัญหา ด้านบทบาท ด้านการสื่อสาร และด้านการควบคุมพฤติกรรม

3. เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามลักษณะและโครงสร้างของครอบครัว

3.1 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรมของผู้ปกครองที่อยู่กับคู่สมรส และผู้ปกครองที่ไม่ได้อยู่กับคู่สมรส (เนื่องจากโสด หม้าย หย่า หรือแยก) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่อยู่กับคู่สมรสมีค่าเฉลี่ยของคะแนน สูงกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้อยู่กับคู่สมรสทั้ง 2 ด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการทำหน้าที่ทั่วไปของผู้ปกครองที่มีอาชีพไม่ใช้แรงงาน และผู้ปกครองที่มีอาชีพใช้แรงงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพไม่ใช่แรงงาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนน สูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพใช้แรงงาน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามประเภทของครอบครัว พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ของ ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครอบครัวเดี่ยวมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวขยาย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามประเภทของผู้ปกครอง พบว่า ประเภทของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองและ ความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยในด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์นั้น ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่เป็นผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่ คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการควบคุมพฤติกรรม ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่เป็น ผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่า ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปกครอง ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงเป็นผู้ปกครอง และครอบครัวที่มีญาติผู้อุปการะเป็นผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว จำแนกตามฐานะความเป็นอยู่ของ ครอบครัว พบว่า ครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกัน มีการทำหน้าที่ของครอบครัวทุก ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการตอบสนองและ ความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในด้านการแก้ปัญหา ครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูง มีค่าเฉลี่ย ของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านบทบาท ครอบครัวที่มีฐานะ ความเป็นอยู่สูงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูงและ

ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการควบคุมพฤติกรรมครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการสื่อสาร ครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป ครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่สูงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัว กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยแบ่งการกระทำผิดออกเป็น การกระทำครั้งแรกและการกระทำผิดซ้ำ พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว เฉพาะด้านการควบคุมพฤติกรรมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปลักษณะครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเหมือนกันทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นที่ใด เนื่องจากผู้หญิงค่อนข้างจะยอมรับบรรทัดฐานมากกว่าผู้ชาย และมักถูกควบคุมความประพฤติมากกว่า ผู้ชายจึงมีโอกาไปเที่ยวนอกบ้านมากกว่า และพบกับสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดได้ ในกรณีของอายุพบว่าเด็กและเยาวชนมีอายุระหว่าง 13-20 ปี และขณะที่กระทำผิดยังเป็นนักเรียนนักศึกษา มีการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จะเห็นว่าอายุดังกล่าว เป็นช่วงเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่รักสนุก และต้องการความเป็นอิสระ ดังทฤษฎีของ ชิกมันด์ ฟรอยด์ ที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้เริ่มจะให้ความสนใจต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมภายนอกครอบครัว และทฤษฎีพัฒนาการของ อิริค อิริคสัน

ที่ว่าเด็กในวัยนี้ต้องการเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ ที่เขาสนใจ มีความอยากรู้อยากเห็น (วิสา เบญจมะโน, 2539, หน้า 63) ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุด ได้แก่ คดียาเสพติดและสารระเหย ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากลักษณะของวัยรุ่นดังกล่าว นอกจากนั้นวัยรุ่นยังเป็นวัยที่ต้องการยอมรับจากเพื่อน ๆ มักจะประพฤติดตนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และเป็นช่วงชีวิตที่อยู่ในวัยปรับตัวได้ยากและมีปัญหามากที่สุด เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ แม้กระทั่งบทบาทต่าง ๆ ในทางสังคม ดังนั้นจึงเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดมากกว่าวัยอื่น ๆ ในด้านลักษณะของผู้ปกครองพบว่า ส่วนใหญ่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด อยู่กับคู่สมรส มีอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน และมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด และพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่มีทั้งพ่อและแม่เป็นผู้ปกครอง ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากการศึกษาของ เสาวภา วัชรกิตติ (2521) อัมมา ลิ้มปีพพูร์ (2521) สุนทรี ศิลพิพัฒน์ (2524) เป็นต้น ซึ่งพบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกกัน แสดงว่าเด็กและเยาวชนไม่จำเป็นต้องมาจากครอบครัวหย่าร้างเท่านั้น อาจมาจากครอบครัวที่สมบูรณ์ซึ่งมีทั้งพ่อและแม่ ดังผลที่พบในการศึกษาของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2523) อูฟี โอสถานนท์ (2533) ปริญญา จันทรสุริยา (2538) และสมัย ศิริทองถาวร (2541) ทั้งนี้หากย้อนมองสภาพครอบครัวที่พบว่า พ่อแม่ประกอบอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน (เกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขายหาบเร่ กรรมกร) ประกอบกับมีความรู้น้อยจึงไม่สามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และขาดข้อมูลในการอบรมดูแลลูก และเอาใจใส่ลูก ซึ่งอาจส่งผลให้ลูกมีปัญหาทางพฤติกรรม และกระทำความผิดได้เช่นเดียวกับครอบครัวที่หย่าร้างกัน

ในด้านลักษณะครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดพบว่า ส่วนมากมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว มีเขตที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองมากกว่าในชนบท ความสัมพันธ์ของคนในบ้านส่วนมากจะทะเลาะวิวาทกันบ้างนาน ๆ ครั้ง และครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ในระดับปานกลางและสูงมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ อูฟี โอสถานนท์ (2533) อัจฉราพรรณ เทศะปุระ (2524) ซึ่งพบว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว

จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงลักษณะครอบครัว จากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมืองนั่นเอง ผลการวิจัยนี้ขัดแย้ง

กับการศึกษาของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2523) ที่ศึกษาพบว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ หรือครอบครัวขยาย ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ครอบครัวของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ในระดับปานกลางและสูงนั้น แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งมักจะพบว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังเช่น การศึกษาของ เสาวภา วัชรกิตติ (2521) พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2523) อธิมา ลิ้มปรีไพฑูรย์ (2521) และอัจฉรา ทองตัน (2536) เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้วิธีการวัดที่แตกต่างกัน ดังจะเห็นว่าในการวิจัยครั้งนี้ใช้สิ่งของเครื่องใช้เป็นตัวบ่งชี้ มิได้ใช้รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองเหมือนเช่นงานวิจัยอื่น ๆ นอกจากนี้แล้วอาจเป็นไปได้ว่าสิ่งของเครื่องใช้เหล่านั้น อาจได้มาโดยวิธีผ่อนชำระ หรืออาจมีสิ่งของแต่ไม่มีเงินสดสำหรับใช้จ่ายอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ฝืดเคืองในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของ วีระพล ยุกตะเสวี (2540) พบว่า ครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน ทั้งสามระดับ แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มิได้มาจากครอบครัวที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำแต่เพียงอย่างเดียว

2. การทำหน้าที่ของครอบครัว

จากผลการวิจัยพบว่าครอบครัวของเด็กและเยาวชน มีการทำหน้าที่ของครอบครัวอยู่ในระดับดีพอสมควรในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการสื่อสาร ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป ตลอดจนการทำหน้าที่โดยรวม โดยครอบครัวมีการทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรมน้อยกว่าด้านอื่น ๆ และมีการทำหน้าที่ด้านหน้าที่ทั่วไปมากที่สุด

ผลจากการวิจัยนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ซึ่งแม้จะเป็นงานวิจัยที่มีใช้ลักษณะของการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยตรง หากแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันบางส่วน ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำหน้าที่ของครอบครัวได้ด้วยเช่นกัน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพ สิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งหากได้พิจารณาด้านเนื้อหาแล้ว จะพบว่า เรื่องดังกล่าวนี้บางส่วนจัดได้ว่าเป็นการทำหน้าที่ของครอบครัวในบางด้าน ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป งานวิจัยที่ได้ผลสอดคล้องกับผลการวิจัยดังกล่าวได้แก่ การศึกษาของ ปริญญา จันทร์สุริยา (2538) ที่ศึกษา

พบว่าส่วนมากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ ถูกเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด สมาชิกในบ้านมีความสัมพันธ์ที่ดี และส่วนใหญ่ถูกดุด่าเล็กน้อยเมื่อกระทำผิด และอาภรณ์ อินทรสุขุม (2536) ศึกษาพบว่า เยาวชนที่กระทำผิดรายงานว่าตนเองได้รับการการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และได้รับการปฏิบัติจากบิดามารดาอย่างรักใคร่เอาใจใส่ เช่นเดียวกับการศึกษาของ อูซา คงสาย (2538) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ มีความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างดี

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยที่พบก็ยังถือได้ว่ามีความแตกต่างจากผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมา ซึ่งถึงแม้จะมีได้ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยตรง แต่หากพิจารณาจะเห็นว่ามีความเกี่ยวพันกันดังที่ได้อธิบายไปแล้วในตอนต้น สาเหตุที่กล่าวว่าการศึกษาค้นคว้าต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมา คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด รายงานว่าครอบครัวของตนมีการทำหน้าที่ทุก ๆ ด้านดีพอสมควร การที่ครอบครัวทำหน้าที่มิได้ขาดตกบกพร่องเช่นนี้ ก็น่าจะหมายความว่าความถึงการมีครอบครัวที่ดีและอบอุ่น หรือมีความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว สมาชิกมีความผูกพัน รักใคร่ซึ่งกันและกัน และสมาชิกได้รับการปฏิบัติจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองอย่างเอาใจใส่ แต่เหตุใดจึงยังคงมีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าว เกี่ยวกับเรื่องนี้อธิบายได้ว่า แม้จะพบว่าครอบครัวอาจไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน แต่หากนำไปพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่น อาจพบอิทธิพลของครอบครัวต่อการกระทำผิดของเยาวชนได้ ดังจะเห็นว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นบุตรคนสุดท้อง เป็นไปได้ที่พ่อแม่อาจให้การเลี้ยงดูแบบตามใจ หรือปกป้อง เมื่อเด็กทำอะไรผิด พ่อแม่ก็ไม่กล้าดุด่าสั่งสอน ชี้แนะว่าที่เด็กทำไปนั้นผิดหรือถูก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองมีการควบคุมพฤติกรรมน้อยกว่าการทำหน้าที่ด้านอื่น ๆ การเลี้ยงดูแบบนี้พ่อแม่จึงควบคุมดูแลเด็กไม่ได้ จนเป็นสาเหตุให้เด็กกระทำผิดกฎหมายได้ ดังที่ โสภา ชูพิกุลชัย (2532, หน้า 110) กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูด้วยการตามใจ หรือปกป้องมากเกินไป เนื่องจากเป็นลูกคนเดียวหรือเป็นลูกคนเล็ก อยากได้อะไรหรืออยากทำอะไร ก็ต้องได้ดังใจ ขาดเหตุผล ทำให้เด็กได้ใจ เป็นเด็กเอาแต่ใจตนเอง กลายเป็นเด็กที่ไม่รู้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ เมื่อโตขึ้นเด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดได้ง่าย ขาดความอดทน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็เมื่อเผชิญกับปัญหาใด ๆ โอกาสที่จะตัดสินใจกระทำผิดก็มีมาก เช่นเดียวกับที่ โควิลล์ และคนอื่น ๆ (Coville and others, 1960,

pp. 120-129 อ้างใน กัลยา มะโนนิก, 2538, หน้า 55) กล่าวว่า การตามใจมากเกินไปจนเกินขอบเขต เด็กอาจมีลักษณะคล้ายทารก เลี้ยงไม่โต ไม่บรรลุนิติภาวะทางอารมณ์ ชอบทำตามความพอใจของตนเอง ไม่รู้จักยับยั้งความต้องการ เมื่อโตขึ้นต้องเข้าไปอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคมภายนอก เด็กจะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ และมีปฏิกิริยาเป็นปฏิกิริยาต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ญัฐวดี ณ มโนรม (2534) ที่ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว ที่เป็นเหตุให้เด็กเกิด พฤติกรรมแปรปรวนในเด็ก ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว ขโมย พุดบด และหนีโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า การตามใจมาก เป็นปัจจัยหนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัย ที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมแปรปรวนดังกล่าว

นอกจากลำดับการเป็นบุตรแล้ว ลักษณะของครอบครัวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง กล่าวคือ ปัจจุบันครอบครัวมีขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกเพียง พ่อ แม่ ลูก เท่านั้น ไม่มีบุคคลอื่น เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ช่วยดูแลเด็ก ดังผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวในปัจจุบันทำให้ทั้งพ่อและแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูลูก แม้จะมีความรักใคร่ห่วงใย แต่ก็ไม่มีเวลาให้ลูกได้อย่างพอเพียง จึงส่งผลกระทบ ประการแรกคือ การที่พ่อแม่ไม่มีเวลาประกอบกับไม่มีบุคคลอื่นคอยช่วยเหลือในการอบรมสั่งสอนเด็ก อาจทำให้เด็กไม่ได้รับการขัดเกลาทางสังคม และยังขาดการควบคุมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เมื่อทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็ไม่สามารถตัดสินใจว่าสิ่งนั้นผิดไม่ควรทำ จึงไปกระทำความผิดในที่สุด ประการที่สอง ปัจจัยดังกล่าวอาจทำให้อิทธิพลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น สื่อต่าง ๆ และเพื่อน สอดคล้องกับที่ เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2523, หน้า 329) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสมัยปัจจุบันมีผลกระทบต่อครอบครัวมาก จนทำให้บทบาทของครอบครัวด้วยความหมายลง กลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการอบรมสั่งสอน ปลุกฝังค่านิยมให้แก่เด็ก ๆ แทนครอบครัว เช่น โรงเรียน กลุ่มเพื่อน แก๊งวัยรุ่น เป็นต้น ทำให้บทบาทของพ่อแม่ เครือญาติ เสื่อมคลายลง เด็ก ๆ มักใช้เวลาอยู่กับสมาชิกในครอบครัวของตนเองน้อยมาก เกี่ยวกับเรื่องกลุ่มเพื่อน (peer group) นั้น จะพบว่าในช่วงวัยรุ่น เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างมาก ถ้าเด็กและเยาวชนได้เพื่อนगेเร มีความประพฤติไม่ดีแล้วก็อาจชักจูงให้เด็กและเยาวชนประพฤติผิดได้ ดังเช่น การศึกษาของ สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521) พบว่าการยอมรับเพื่อนในทางที่เสื่อมเสียมีส่วนอย่างมากต่อการที่นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม และอัชฌา ลิมปไพฑูรย์ (2521) ศึกษา

พบว่า การคบเพื่อนจะเป็นสาเหตุหนึ่งให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด โดยเด็กส่วนมากที่กระทำความผิดจะเป็นเพื่อนสนิทกัน ซึ่ง ซัทเทอร์แลนด์ และเครซี่ (Sutterland and Cresey, 1955, p.73 อ้างในปริญา จันทรสุริยา, 2538, หน้า 91) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ โดยเน้นถึงการเรียนรู้โดยการเลียนแบบนั้น ได้มาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน หรือผูกพันกันมากทางจิตใจ

3. การศึกษาเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ปกครองที่อยู่กับคู่สมรสมีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรม ดีกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้อยู่กับคู่สมรส ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับเมื่อจำแนกตามประเภทของผู้ปกครองที่พบว่า ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่เป็นผู้ปกครองมีการทำหน้าที่ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ดีกว่าครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียวคนหนึ่งเป็นผู้ปกครอง และในด้านการควบคุมพฤติกรรมนั้นพบว่า ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่เป็นผู้ปกครองมีการทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรม ดีกว่าครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียวคนหนึ่งเป็นผู้ปกครอง ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงเป็นผู้ปกครอง และครอบครัวที่มีญาติผู้อุปการะเป็นผู้ปกครอง

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การอยู่ร่วมกันของพ่อแม่ผู้ปกครองมีผลต่อการทำหน้าที่ของครอบครัว ทั้งด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วินิจ เกตุขำ (2515) ที่พบว่า ครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันบุตรจะได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรัก มากกว่าในกลุ่มตัวอย่างรวมเล็กน้อย ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่หย่าขาดจากกันหรือคนหนึ่งคนใดเสียชีวิต เด็กจะได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อยกว่าในกลุ่มตัวอย่างรวม และงานวิจัยของ วราภรณ์ อินทรชัยศรี (2518) พบว่า วัยรุ่นที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ในด้านต่าง ๆ น้อยกว่าวัยรุ่นที่พ่อแม่ถึงแก่กรรมหรือหย่าร้างกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากพื้นฐานที่ว่า พ่อแม่คือบุคคลที่เด็กนั้นมีความต้องการ นอกเหนือจาก ความรัก และการปกป้อง ครอบครัวที่สมบูรณ์ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูกนั้น ประดุจจุด 3 จุด ซึ่งอาจลากเส้นต่อจุดทั้ง 3 จุดนี้เป็นรูปสามเหลี่ยมขึ้นได้ “ความรัก” เป็นเส้นที่ต่อจุดทั้ง 3 ให้เกิดเป็นสามเหลี่ยม หากขาดความรักแล้ว สามเหลี่ยมจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย (วารุณี ปิณฑสันต์, 2520, หน้า 1-7) ดังนั้น ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่อยู่ร่วมกัน จึงมีการทำหน้าที่ที่ดีกว่าครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ร่วมกัน นอกจากนั้น การที่มีทั้งพ่อและแม่คอยช่วยกันในการให้การเอาใจใส่ดูแลลูก นอกจากจะช่วยให้

ลูกเกิดความรู้สึกอบอุ่นแล้ว ยังอาจทำหน้าที่ทดแทนกันได้ ในกรณีที่หากมีคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่บกพร่อง อย่างไรก็ตามถึงแม้พ่อแม่จะอยู่ด้วยกัน แต่หากมีการขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาทกัน ก็อาจทำให้ครอบครัวนั้นเกิดความเครียด และมีบรรยากาศของความรักใคร่ผูกพันกันน้อยได้เช่นกัน ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2507, หน้า 18-19) ได้เน้นถึงสภาพ “บ้านแตก” ว่าเป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเรื่องบ้านแตกนั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาตายหรือตายทั้งคู่ 2) ครอบครัวที่บิดามารดายังมีชีวิตอยู่แต่ทะเลาะกัน ส่วนแซฟเฟอร์ และคูนด์ตัน (Schafer and Kundten, 1970, p. 43) แบ่งลักษณะบ้านแตกไว้ 2 ชนิด คือ 1) การแตกแยกทางสภาพครอบครัวหรือแตกแยกทางกายภาพ หมายถึง ครอบครัวที่พ่อแม่ถึงแก่กรรมหรือหย่าร้าง หรือพ่อแม่มีสามีหรือภรรยาใหม่ 2) การแตกแยกทางจิตใจ

ในด้านการทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรมที่พบว่า ผู้ปกครองที่อยู่กับคู่สมรสและผู้ปกครองที่ประกอบด้วยทั้งพ่อและแม่ จะทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรมดีกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้อยู่กับคู่สมรส และผู้ปกครองที่ประกอบด้วยพ่อหรือแม่คนเดียวคนหนึ่ง ผู้ปกครองที่เป็นพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงและผู้ปกครองที่เป็นญาติ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากการอยู่กับคู่สมรส หรือการที่มีทั้งพ่อและแม่ ทำให้คอยช่วยกันในการดูแลควบคุมพฤติกรรมได้มากกว่านั่นเอง ส่วนผู้ปกครองที่มีการทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรมน้อยกว่าในกรณีของพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง อาจเป็นเพราะเห็นว่าเด็กไม่ใช่บุตรของตนอย่างแท้จริง จึงขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง ส่วนกรณีของผู้ปกครองที่เป็นญาตินั้น อาจมาจากการมีอำนาจไม่เต็มที่เหมือนกับผู้ปกครองที่เป็นพ่อแม่จริง ๆ ของเด็ก

ในส่วนของการทำหน้าที่ของครอบครัว เมื่อเปรียบเทียบตามอาชีพของผู้ปกครอง ที่พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพไม่ใช้แรงงาน มีการทำหน้าที่ด้านการทำหน้าที่ทั่วไปดีกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพใช้แรงงาน ตามความคิดเห็นของผู้วิจัย ผู้ปกครองที่มีอาชีพที่ไม่ใช้แรงงานนั้นมักจะมีเวลาใกล้ชิดและดูแลบุตรได้ ดีกว่าเพราะเป็นอาชีพที่ส่วนมากทำงานเป็นเวลาที่แน่นอน ส่วนผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่ต้องใช้แรงงานส่วนใหญ่มักมีรายได้ต่ำ ทำให้ค่าใช้จ่ายไม่พอเพียง จึงต้องใช้เวลาในการทำงานมากขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาพบปะเด็ก หรืออบรมสั่งสอนขัดเกลาให้เป็นคนดี ดังนั้นกล่าวได้ว่า การที่ต้องประสบกับสภาวะบีบคั้นทางเศรษฐกิจมากมาย จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปกครอง ทำให้เกิดความวิตกกังวล นอกจากนั้น การที่ต้องทำงานเหน็ดเหนื่อยทำให้พื้นฐานอารมณ์ไม่ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความบกพร่อง

ในการทำหน้าที่ สอดคล้องกับที่ สุชา จันทน์เฒ (2533, หน้า 22) กล่าวว่า ครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาต้องต่อสู้กับการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก ไม่มีความรู้ในการอบรมดูแลสั่งสอน จึงมักเลี้ยงดูตามยถากรรม เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ อรุณศรี อนันตรศิริชัย (2514) ได้ศึกษาครอบครัวของเด็กมีปัญหา พบว่า บิดามารดาของเด็กที่มีปัญหามีอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ซึ่งต้องใช้ทั้งแรงงานและเวลา เป็นเหตุให้บิดามารดา เหน็ดเหนื่อย มีอารมณ์ขุ่นมัว ไม่มีเวลาใกล้ชิดกับเด็ก เด็กจึงขาดการดูแลและขาดความอบอุ่น

การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัวตามอาชีพของผู้ปกครองนี้ สามารถนำมาพิจารณาร่วมกันกับระดับฐานะความเป็นอยู่ เนื่องจากอาชีพและรายได้ เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ส่วนใหญ่อาชีพประเภทที่ไม่ต้องใช้แรงงานนั้น จะมีรายได้ที่แน่นอนและเป็นรายได้ประจำ มีความมั่นคงส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพมีฐานะสูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพใช้แรงงานตามไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะแตกต่างกันมีการทำหน้าที่ของครอบครัวทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน โดยสรุปเป็นภาพรวมได้ว่าผู้ปกครองที่มีฐานะความเป็นอยู่สูงมีการทำหน้าที่ทุกด้านดีกว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะความเป็นอยู่ปานกลางหรือต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวรรณี ศรีจันทร์อาภา (2527) พบว่าบิดาที่มีรายได้สูงมีความพร้อมในการเป็นบิดา มากกว่าบิดาที่มีรายได้ต่ำ และประภารัตน์ ทวีเกียรติตระกูล (2528, อ้างในโสพิณ สุวรรณ, 2535, หน้า 34) ศึกษาพบว่า บิดาที่มีรายได้ต่ำ จะมีการรับรู้ต่อบทบาทการเป็นบิดาที่แตกต่างจากบิดาที่มีรายได้สูง จะเห็นว่าพ่อแม่ที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำ ย่อมต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงานมากกว่าพ่อแม่ที่มีฐานะความเป็นอยู่สูง เพื่อความอยู่รอดของครอบครัว จึงทำให้มีเวลาดูแลครอบครัวและทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้น้อยกว่า นอกจากนั้นยังมีโอกาสเกิดความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจมากกว่า ประกอบกับผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ก็คือผู้ที่มีการศึกษาด้านนั้นเองจึงทำให้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับที่ คณะกรรมการสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทมีเวลาให้กับสมาชิกลดลง ไม่สามารถดูแล หรือเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้กระบวนการทางสังคมให้แก่สมาชิกของตนได้ กลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่เลี้ยงตนได้ (วิสา เบญจมาโน, 2539, หน้า 22) นอกจากนี้ กู๊ด (Good, 1971, อ้างใน สุชาติพิทย์ จันทวิศรุต, 2538, หน้า 72) ยังได้กล่าวถึงบิดามารดาที่ประสบความล้มเหลวเกี่ยวกับสถานภาพสังคมและฐานะ

ทางเศรษฐกิจว่า ยังผลให้เกิดปัญหา 3 ประการ คือ 1) ก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว 2) ก่อให้เกิดบุคลิกภาพผิดๆ ขอบใช้อำนาจ เข้มงวดกับบุตร 3) ตั้งเป้าหมายอนาคตบุตรสูง ขอบใช้อำนาจบังคับ เช่น บังคับให้เรียนจะเห็นว่าครอบครัวที่มีบรรยากาศในลักษณะดังกล่าว คงจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวได้ดี ที่เห็นชัดเจนที่สุด คือ ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรักความผูกพันหรือความอบอุ่นภายในครอบครัวนั่นเอง

เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัวเมื่อเปรียบเทียบกับประเภทของครอบครัว จากผลการวิจัยที่พบว่า ประเภทของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์แตกต่างกัน โดยที่ครอบครัวเดี่ยวมีการทำหน้าที่ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ดีกว่าครอบครัวขยาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฉลอง ภูระหงษ์ (2517) พบว่า ชนิดของครอบครัวที่ต่างกันมีส่วนทำให้สัมพันธภาพของเด็กกับพ่อแม่แตกต่างกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ในครอบครัวขยาย บางครั้งมีลักษณะของความขัดแย้งกันสูง เนื่องจากมีคนอยู่มากหน้าหลายตา หรือมีญาติมาสอดแทรก ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ผู้ใหญ่มีความก้าวร้าว ซึ่งกันและกัน ซึ่งครอบครัวนี้จะขาดความรักความเข้าใจและความอบอุ่นอย่างแท้จริง ดังที่ นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2539) ได้ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวขยาย มีการตอบคำถามเกี่ยวกับครอบครัวของตนเองว่า ในครอบครัวของตนมีการขัดแย้งในบางครั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการที่มีสมาชิกมาก ต่างมีความคิดเห็น ความเชื่อ ประสบการณ์ เป็นส่วนตน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวเดี่ยวตอบว่า ครอบครัวอบอุ่น สมาชิกรักใคร่กลมเกลียว ซึ่งอาจเนื่องมาจากการมีสมาชิกน้อยกว่า ลักษณะเช่นนี้จึงอาจส่งผลให้ครอบครัวขยาย ทำหน้าที่ด้านการตอบสนองและความผูกพันทางอารมณ์ได้น้อยกว่าครอบครัวเดี่ยว

อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยที่นำมาใช้ศึกษาดังกล่าวไปแล้ว ก็ยังมีปัจจัยอื่นซึ่งอาจมีผลต่อการทำหน้าที่ของครอบครัว เช่น สัมพันธภาพของคู่สมรส บุคลิกภาพหรือสุขภาพจิตของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาและอายุของผู้ปกครอง เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตร เป็นต้น ซึ่งหากได้ทำการศึกษาให้ครอบคลุมก็จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำหน้าที่ของครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

จากผลการวิจัยพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการควบคุมพฤติกรรมเพียงด้านเดียว ที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ชัตติยา รัตนดิลก (2539) ที่ศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัว เพียงด้านการทำหน้าที่โดยทั่วไปเท่านั้น ที่แตกต่างกัน ระหว่างเยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรกกับเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ซึ่ง เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2523, หน้า 328-329) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า เป็นการยากที่จะชี้ให้เห็นเฉพาะเจาะจงลงไปว่าอิทธิพลอะไรในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาเด็กกระทำผิดหรืออาชญากรรมได้ เนื่องจาก 1) ครอบครัวทั้งหลายไม่ได้เหมือนกันไปหมด บางครอบครัว สมาชิกมีความผูกพันทางจิตใจอย่างแน่นแฟ้น บางครอบครัวก็เป็นไปในทางตรงข้าม 2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัจจุบันมีผลกระทบต่อครอบครัวมาก ทำให้บทบาทของครอบครัวลดลง กลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการอบรมสั่งสอนปลูกฝังค่านิยมแทนครอบครัว สำหรับความสัมพันธ์ที่พบในครั้งนี้ แม้จะมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเลย นั่นคือ ถ้าครอบครัวมีการทำหน้าที่ด้านการควบคุมพฤติกรรมน้อย อาจทำให้มีอัตราเสี่ยงต่อการกลับมากระทำผิดซ้ำอีกของเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับการศึกษาของประทีป กิจจะวัฒนะ (2538) ที่พบว่าความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด คือ การอบรมเลี้ยงดู การปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด และการศึกษาของ อีรพล ยุกตะเสวี (2540) พบว่า บรรยายาภาศในครอบครัวอันได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกที่ปฏิบัติต่อกัน รวมถึงสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์การกระทำผิดคดีอุกฉกรรจ์ ส่วนการศึกษาของ อูษา คงสาย (2538) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดไม่ชัดเจนนัก เช่นเดียวกับการศึกษาของ ประหยัด พวงจำปา (2537) พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวอันได้แก่ การพูดคุยกัน การทำกิจกรรมร่วมกัน การรับประทานอาหารร่วมกัน การพูดให้กำลังใจ เป็นต้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า การควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดนั้น สอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520) ที่ศึกษาพบว่า การรักน้อย ควบคุมน้อย ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากมาย และพบมากในยุวอาชญากร ซึ่งเป็นเด็กที่ไม่สามารถควบคุมความประพฤติของ

ตนเอง มีความรับผิดชอบต่ำ และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ เช่นเดียวกับที่ สุพัตรา สุภาพ (2507) ศึกษาพบว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุผลักดันให้เยาวชนกระทำผิดกฎหมาย เป็นครอบครัวที่ขาดระเบียบวินัย เด็กขาดการอบรมให้เป็นคนดี สอดคล้องกับ ณัฐวดี ณ มโนรม (2534) ศึกษาพบว่าครอบครัวของเด็กที่มีพฤติกรรมแปรปรวน ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว ขโมย พุดบดหนีโรงเรียน เป็นครอบครัวขยายที่ขาดระเบียบในบ้านอย่างมาก และพิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2510) ศึกษาพบว่าบิดามารดาของเด็กที่กระทำผิดกฎหมาย จะไม่เข้มงวดกวดขันต่อความประพฤติเด็ก และตัวเด็กที่กระทำผิดกฎหมายก็ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่า การควบคุมพฤติกรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก เพราะการควบคุมพฤติกรรมจะเป็นการฝึกวินัยในตนเอง ให้รู้จักการควบคุมตนเอง ประพฤติในสิ่งที่ถูกต้อง และกระทำในสิ่งที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม ดังที่ นิยม บุญมี (2530 , หน้า 110) ได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ประการหนึ่ง การติดตามแก้ไขความประพฤติของลูกทุกโอกาส โดยที่พ่อแม่จะต้องเอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนลูก เมื่อสอนไปแล้วก็ไม่ควรสรุปว่า ลูกคงนำไปปฏิบัติ เพราะโดยมากเด็กมักอยากลองอยู่เป็นนิสัย โดยเฉพาะลองขัดคำสั่งสอนของพ่อแม่ ถ้าเข้าใจในธรรมชาติตามวัยของเด็กเช่นนี้ พ่อแม่จำเป็นต้องดูแลติดตามลูกอยู่เป็นประจำ ถ้าเห็นว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องก็ควรรีบแก้ไขทันที

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การควบคุมพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนก็ตาม แต่บุคคลที่ดูแลเด็กควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่เด็ก ดังที่ นิภา นิธยาน (2530, หน้า 130 - 134) ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพว่า เด็กที่บิดามารดาควบคุมบังคับมักจะเป็นเด็กที่มีการสังคมและความประพฤติดี และจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือกฎระเบียบของกลุ่มที่เขาเติบโตขึ้น ในเวลาเดียวกันเด็กพวกนี้ก็มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะอ่อนไหวง่ายวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องตัวเอง ยอมแพ้ ขี้อาย ห้อถอย และลำบากในการแสดงออก การใช้วิธีการแต่ละวิธีนั้น ไม่ว่าจะเป็นแบบใดต่างก็มีความสัมพันธ์ทั้งในแง่ดีและแง่ลบ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับวัย โอกาส สภาพแวดล้อม และความต้องการของเด็กเอง และที่สำคัญต้องกระทำโดยมีพื้นฐานของความรัก มีเหตุผล และให้การดูแลสม่ำเสมอ จึงจะทำให้เด็กรู้สึกเป็นสุข อบอุ่น มั่นคงปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลต่อบุคลิกภาพที่เหมาะสม สอดคล้องกับคำกล่าวของ นิยม บุญมี (2530 , หน้า 110) ที่กล่าวว่า การแก้ไขความประพฤติที่บกพร่องของลูก ไม่จำเป็นต้องใช้การ

ลงโทษเสมอไป แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็ต้องลงโทษ แต่วิธีการลงโทษก็มีอยู่หลายระดับ เช่น การตีเตือน การดุ แลการเพียนตี เป็นต้น ถ้าพ่อแม่เลือกกระดบการลงโทษ ให้เหมาะสมกับความผิด และชี้แจงให้ลูกทราบว่ถูกลงโทษเพราะอะไร ลูกจะยอมรับโทษและเต็มใจแก้ไขความประพฤติของตน สิ่งทีพึงหลีกเลี่ยงเป็นอย่างยิ่งก็คือ การลงโทษด้วยความโกรธ การลงโทษแบบนั้นนอกจากลูกจะไม่เข้าใจว่เพราะเหตุผลอะไรแล้ว พ่อแม่ยังอาจจะยับยั้งโทษไม่ได้ และลงโทษลูกหนักเกินกว่าเหตุก็ได้ ซึ่งตามความเห็นของนักจิตวิทยานั้นเหตุว่การให้รางวัลเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอันถูกต้อง มักมีผลดีกว่าการลงโทษ เพื่อป้องกันมิให้เกิดพฤติกรรมอันไม่ถูกต้อง กล่าวง่าย ๆ ว่ การส่งเสริมให้ลูกทำดีจะได้ผลกว่าการห้ามมิให้ลูกกระทำไม่ดี เพราะการห้ามนั้นมักทำให้ลูกอยากลองละเมิดดู ถึงอย่างไรก็ตาม หลักของการอบรมลูกก็ต้องอาศัยการกระทำทั้งสองอย่างในเวลาเดียวกัน คือส่งเสริมให้กระทำดีและห้ามปรามการกระทำที่ไม่ดี

จากผลการวิจัย จะเห็นว่การทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่าง ๆ นั้น มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดค่อนข้างน้อย อาจเนื่องมาจาก

1. การทำหน้าที่ของครอบครัวนี้ อาจไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำ แต่อาจเป็นปัจจัยสนับสนุนเริ่มแรก ที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่เหมาะสม ที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำได้

2. การกลับมากระทำผิดซ้ำอีกของเด็กและเยาวชนนั้น มีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้องกัน จนยากที่จะอธิบายได้ว่า อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล ปัจจัยด้านครอบครัวที่นำมาศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นเพียงองค์ประกอบบางประการ ที่มีผล ทำให้เห็นภาพของการกลับมากระทำผิดซ้ำอีกได้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น

3. ในการจำแนกกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่กระทำผิดครั้งแรกนั้น อาจไม่ใช่การกระทำผิดครั้งแรกอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นไปได้ว่ เด็กอาจเคยเป็นผู้ที่กระทำผิดมาแล้ว เพียงแต่ไม่ได้ถูกจับกุมตามกฎหมาย ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ ความจริงน่าจะถือได้ว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่กระทำผิดซ้ำ จึงทำให้ผลของการศึกษาความสัมพันธ์ในงานวิจัยนี้ส่วนใหญ่ไม่พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาจเนื่องมาจากตัวแปรกดดัน (Suppressor Variable) หรือตัวแปรบิดเบือน (Distorter Variable) บางตัว ซึ่งเป็นปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์และเหตุผลส่วนบุคคลบางอย่างที่เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลยังไม่ยอมเปิดเผย

จากประเด็นดังกล่าวนี้จึงเป็นข้อสังเกตของผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า มีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด สามารถนำไปใช้เพื่อป้องกันแก้ไข และลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. ส่งเสริมการศึกษาในเรื่องครอบครัวให้มากยิ่งขึ้น ให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะบทบาทของพ่อ แม่ และลูก ซึ่งสื่อที่จะออกมาควรจะต้องออกมาในรูปแบบทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา
2. ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในครอบครัว หน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนทักษะในการดำรงชีวิตให้แก่เยาวชน ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิต และมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม
3. กระตุ้นให้ครอบครัวมีการพัฒนาบทบาทต่าง ๆ เพื่อเป็นปัจจัยในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยมีแนวทางดังนี้
 - 3.1 เอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน ให้กำลังใจในการสร้างความรักและความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว
 - 3.2 พัฒนาการให้การดูแลอบรมสั่งสอน และการดูแลเอาใจใส่ด้านพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด โดยใช้วิธีการควบคุมที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
 - 3.3 พัฒนามาบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรม และวัฒนธรรมของเยาวชน
 - 3.4 สร้างบรรยากาศแห่งความสุขให้เกิดขึ้นในครอบครัว
 - 3.5 มีการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ควรมีการศึกษาเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็กในครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง และมีความสนใจในบทบาท

หน้าที่การเป็นพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูหลักของเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุกด้าน

5. ควรส่งเสริมให้สื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเฉพาะวิทยุและโทรทัศน์ ผลิตรายการที่มีคุณภาพ เพื่อให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และเพื่อให้ผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยเฉพาะพ่อตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดูมากขึ้น โดยขอให้สถาบันวิชาการต่าง ๆ ร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง หรือการจัดการอบรมแก่ผู้ผลิตรายการเหล่านั้นมากยิ่งขึ้น อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

6. รัฐควรจะต้องมีการปรับปรุงฐาน สวัสดิการสังคม เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการจัดให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community Center) ที่จะจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครอบครัวเด็กและเยาวชนในชุมชน ควรจะต้องเน้นบริการที่ทำให้เกิดการพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวด้วย รวมทั้งให้การศึกษาเกี่ยวกับแม่และเด็ก

7. รัฐบาลควรมีการกำหนดการศึกษาภาคบังคับให้สูงขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้ประชาชนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดความตระหนักในการรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมแล้ว ยังเป็นการลดความเครียดของบิดามารดาจากปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากการศึกษาที่ดี ทำให้มีอาชีพที่ดี ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว

8. ในส่วนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ก่อนการปลดปล่อยเด็กและเยาวชนออกจากสถานฝึกอบรม ควรมีเจ้าหน้าที่ติดต่อพบปะกับครอบครัวของเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียมการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกต้อง อีกทั้งยังจะได้รู้ปัญหาของครอบครัวของเด็กและเยาวชน เพื่อแนะนำแนวทางแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพครอบครัวนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายกลุ่มตัวอย่างออกไปยังสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อจะได้ศึกษาข้อมูลที่แน่นอนยิ่งขึ้น หรือศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายออกไป เพราะเด็กที่ปัญหาทางครอบครัวมากยังมีอยู่อีกขึ้น นอกเหนือจากสถานพินิจ ฯ เช่น เด็กที่อยู่ในสถานศึกษา เด็กเร่ร่อนจรจัด เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัว ระหว่างเยาวชนที่กระทำผิดและเยาวชนที่มีได้กระทำผิด เพื่อจะได้ทราบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการทำหน้าที่ของครอบครัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเชิงคุณภาพ (Case Study) โดยเข้าไปศึกษาถึงสภาพครอบครัวและสภาพแวดล้อมในชุมชนด้วย เพื่อจะได้ศึกษาข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เจาะลึกมากขึ้น

4. ควรจะนำจำนวนเวลาที่เด็กได้ใช้ร่วมกับผู้ปกครอง มาศึกษาร่วมกับการทำหน้าที่ของครอบครัว เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน

5. ควรมีการศึกษาความคาดหวังต่อครอบครัวในอนาคต หรือครอบครัวที่พึงปรารถนาของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนช่วยเหลือเด็กและครอบครัวต่อไป

6. ควรมีการศึกษารูปแบบครอบครัวที่เหมาะสมเพื่อการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องต่อไป

7. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เมื่อได้รับการปลดปล่อยแล้วมีปัญหาอย่างไรในการดำเนินชีวิต เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้กลับมากระทำผิดซ้ำอีกหรือไม่ ภายหลังจากอายุพ้นเกณฑ์การเป็นเยาวชน และทำไมจึงกลับมากระทำผิดซ้ำอีก

8. การศึกษาควรมองสภาพจิตใจเด็กควบคู่ไปด้วย เพราะเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัวและมีปัญหาทางพฤติกรรม มักพบว่ามีปัญหาทางจิตใจควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กมีคุณภาพต่อไป

9. ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษา ที่คิดว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของครอบครัว เช่น ทักษะคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตร บุคลิกภาพ และสุขภาพจิตของผู้ปกครอง อายุ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับคู่สมรส เป็นต้น เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของครอบครัว